

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

33. An, & qualiter vacet per obitum resignantis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

pleniùs *gl. f. §. 8. nu. 48.* dicens sic semper servasse Curiam, Cancellariam, & Cameram Apostolicam, & citans pro hoc Nav. *conf. 28. de prob. Rebuff. in pr. tit. de commenda. n. 51.* Gomez. *ad reg. de trienn. q. 5.* Gamb. *de por. leg. l. 4. n. 34. &c.* verùm de hoc factis dictum suprà.

Questio 30. An, & qualiter vacet beneficium per obitum privati beneficii?

Respondeo: si post privationem ipso jure moriatur privatus, antequam dimittat possessionem, non vacat beneficium per obitum illius, sed per professionem, contractum matrimonium, aliamve causam, ob quã ipso jure privatus est beneficium: prior enim vacatio, ut dictum, impedit sequentem. Barb. *juris Eccl. l. 3. c. 14. nu. 67.* scilicet est de privando, v. g. ob delictum per sententiam; vacat enim beneficium per obitum illius, dum moritur post contractum crimen, ante latam sententiam; sed de hoc quoque factis suprà.

Questio 31. An, & qualiter vacet beneficium per obitum habentis jus ad regressum beneficii dimissi?

Respondeo: si quis moriatur, antequam redeat ad primum beneficium, quod dimisit ex causa permutationis, dum beneficium ei datum non est certum, dicitur beneficium illud vacare per obitum illius, quamvis alius id possideat. Gonz. *gl. 15. §. 1. n. 32. & gl. ead. §. 2. n. 39.* citans Lap. *n. 1. Anchar. in fin. Gemin. nu. 9. Franc. n. 3. in c. si beneficium. de prob. in 6. vide de hoc eund. Gonz. à n. 39.*

Questio 32. An, & qualiter per obitum vacet beneficium manuale, vel etiam aliàs collatum ad beneplacitum conferentis?

Respondeo ad primum: manuale vacare per obitum habentis illud. Paris. *l. 1. q. 3. n. 94. 2.* Respondeo ad secundum: beneficium collatum ad beneplacitum, vacat per mortem conferentis. Gonz. *gl. 15. num. 93.* utrumque juxta dicta ante.

Questio 33. An, & qualiter vacet beneficium per obitum resignantis?

Respondeo primò: vacatio per obitum & per resignationem æquiparantur in multis, & in ordine ad plures effectus. Paris. *l. 1. q. 6. n. 15.* juxta DD. *in c. susceptum. de rescrip. v. g. in ordine ad pertinentiam fructuum, dum beneficii simpliciter resignati fructus spectant ad eos, ad quos spectarent, si vacarent per obitum, nempe ad successorem. Paris. *ibid. n. 14.* Item ut statim post resignationem (intellige simplicem) possit provideri, ac alia circa illud remedia adhiberi, ut in beneficiis, quæ vacant per obitum. Paris. *l. 1. q. 7. n. 5.**

2. Respondeo secundò: differunt tamen quamplurimum inter se vacatio per obitum, & vacatio per resignationem; & quod vacavit per resignationem, non potest dici verè vacare per obitum (intellige resignantis) cum ad positionem unius excludatur alterum, juxta *c. susceptum. de rescrip. in 6. Burfatt. conf. 394. vol. 4. & alios. Paris. l. 12. q. 9. n. 5. Tondur. p. 1. c. 5. n. 2.*

3. Respondeo tertio: secundum plures morientem resignante intra 20. dies, dabitur quidem vacatio.

P. Leuwen. Fori Benef. Tom. II.

sed facta seu interpretativa, non vera; quia Papa facere non potest, quod resignatio, quæ verè & realiter facta fuit, facta non sit; potest tamen facere, ut moriente resignante intra 20. dies, beneficium censeatur vacare per obitum illius, & quod quoad hoc resignatio habeatur pro non facta, juxta *gl. in Clem. 1. de immunit. Eccles.* Et hunc vacandi modum per obitum fictum esse, indicare videtur ipsa Regula de infirmis, dum non dicit simpliciter: *vacant per obitum*: sed *per obitum nihilominus vacare censeantur*: verbum enim *censeantur* denotat fictionem, juxta *c. 1. & c. 15. qui. de procurator. in 6. & c. 1. de arbit. ita Paris. cit. q. 9. n. 5. & 6.* ex mente aliorum, quos citat, nempe Sarnen. *ad reg. de infirm. q. 30. n. 3. &c.* qui sic testantur resolutum à Rota in *Segobienf. Archidiacon.* Ac proinde, quod hinc sequitur, secundum hos AA. hæc vacatio, cum non sit vacatio vera per obitum, non comprehenditur sub Regulis, aliisque dispositionibus & concessionibus, loquentibus de vacatione per obitum. Hanc sententiã tenere videtur Lott. *l. 3. q. 15. & tenet illam expressè C. de Luca. de benef. d. 34. à n. 9.* supponunt autem hi AA. talem resignationem securã morte intra 20. dies haberi quidem pro infectã & invalida respectu tertii, nempe collatoris, cui fraus parari præsumitur per istam resignationem, dum extremo illo tempore resignans præsumitur velle quasi eligere successorem sibi, & per speciem ultimã voluntatis disponere de beneficio, & sic collatorem fraudare collatione. Card. de Luca. *l. c. n. 10.* quam fraudem præsumptam præcavere, & quod delictum præsumptum punire intendit dicta Regula de viginti (propter quod Paris. *l. 12. q. 1. n. 1. & 30. & q. 2. n. 10.* apud Card. de Luca. cum aliis censet, dictam regulam favorabilem, utpote obviantem fraudibus & peccatis) Luca *cit. nu. 10. & 15.* ubi, quòd hoc contingat per vim retrotractivam, in qua consistit fictio inducens effectum huic veritatis super modo vacationis in favorem collatoris, cui fraus paratur; è contra hanc resignationem in odium parantis fraudem haberi pro omnino perfectã & effectuatã, ita ut talis resignans beneficiatus amplius non sit, nec pergat in eo residere beneficium, idque per speciem quandã privationis vi Regula de 20. tradit Card. de Luca *n. 9. & 15.* Neque hoc ipsum implicare, quòd nimirum actus dici possit ab initio nullus, cum vi retrotractiva sic habeatur pro invalido, seu non acto ad favorem tertii, cui fraus imminet (idque magis per poenalem quandam resolutionem, quàm per, seu ob deficientem voluntatem facientis actum, nempe resignantis ob non purificatam conditionem ab eo adjunctam, & sine qua is aliàs non habuit animum faciendi) & tamen habeatur pro valido & profecto respectu, & in odium alterius, qui culpate egit, seu fraudem parabat, qualis est iste resignans, id, inquam, pluribus ostendit exemplis Card. Luca à *num. 11.* nimirum in religioso ob delictum ejecto, qui quòd ei favorabilia habetur pro vero ejecto, & non amplius religioso, quòd ad odiosa ei v. g. quòd observantiam votorum, aliãque professionis onera, manet & habetur religiosus professus. In hærede ob delictum reddito indigno hæreditate, qui quoad ei favorabilia desinit esse hæres; manet & habetur pro hærede quòd odiosa & præjudicialia.

4. Nihilominus contrarium, nempe quòd hæc vacatio per obitum censeatur vera vacatio per obitum, & iste modus vacandi comprehendatur in regu-

regulis, dispositionibus, concessionibus loquentibus de vacatione per mortem tanquam veriùs, æquius, sustentabilis, & quòd hodie seruetur in praxi, tenent Tond. & ipse Paris. loc. cit. nu. 7. citans pro hoc Rebuff. in pr. super regula illa. de infirmis. Put. decis. 297. l. 3. qui hic testatur resolutum in Bononiens. regressus. 17. Mart. 1550. rationem dat Paris. loc. cit. n. 8. & seq. nimirum quòd, esto, quòd fit fictio, fictio tamen à jure inducta habeatur pro veritate quoad juris dispositionem, juxta Bart. in leg. is qui pro emptore. de usucap. & idem importet fictio legis, quod ipsa veritas, seu æquipollet veritati, ut C. Paris. conf. 22. n. 10. vol. 2. & tantum operetur fictio in casu ficto, quantum veritas in casu vero, ut Paris. conf. 128. n. 32. vol. 4. Nec dici posse verbum censetur importare meram fictionem, dum in jure paria sunt, aliquid esse, & haberi pro tali, ut Paris. cit. conf. 22. n. 10. Ad quæ tamen dici possent, aliud esse veram vacationem per obitum, aliud æquiparari vera vacationi per obitum, & operari eundem effectum cum illa. de cetero hujus posterioris sententiæ AA. supponunt, talem resignationem non admitti à Papa, & præservare jus resignanti, ut expressè Paris. cit. q. 9. n. 11. quod si verum, indubitatè vacat per obitum talis resignantis: vide dicta supra ex Lott. ad q. an concurrere possint vacationes due ex eadem persona.

5. Respondeo quartò: per obitum resignantis, nempe in favorem, & non per resignationem vacat beneficium. Primò, si is moriatur ante admissionem, vel etiam post, ante tamen præstitum consensum, in camera vel Cancellariâ, beneficium vacat per obitum resignantis, & non per resignationem. Paris. l. 1. q. 4. n. 42. citans Put. decis. 92. n. 6. l. 2. ac dicens esse communem, adeoque gratia per resignationem non suffragatur. Paris. ibid. citans Bellam. Secundò: vacat per obitum illius, si servata non sint conditiones, eò quòd jus à resignante non abdicatur ante impletas illas conditiones; si vè non abdicatur, nisi sub talibus conditionibus. Paris. ibid. n. 43. citans pro hoc plures Rotæ decis. Tertio: si moriatur, antequam resignatarius acceptet. Paris. de resign. loc. cit. nu. 44. Azor. p. 2. l. 7. c. 23. q. 4. Tond. p. 2. c. 4. §. 7. n. 18. unde si resignans moriatur in mense reservato ante acceptationem resignatarii, semper durat reservatio. Tond. loc. cit. nu. 19. Quartò: si resignans moriatur antequam resignatarius consentiat reservationi fructuum aut pensionis; quia non est perfecta resignatio. Paris. cit. n. 44. Azor. loc. cit. q. 3. unde & nihil potest acquiri resignatario ex ista resignatione. Paris. ibid. Et resignatarius, qui in vita resignantis non consentit resignationi, aut pensionis reservationi, non potest id facere resignante mortuo; quia res non est integra, & jam beneficium vacavit per mortem. Paris. n. 42. juxta decis. Rot. in Mantuana Canonica. Item si lata sententia contra resignantem ante acceptationem resignatarii præjudicat resignationi, Paris. nu. 48. juxta decis. Rot. in Toletan. Parochial. 2. Decemb. 1551. teste Caputaq; decis. 90. p. 3. Quintò: quoties jus abdicatum non fuit à resignante per resignationem, utpote nullam (intellige etiam respectu ipsius resignantis) vel non effectuatam; puta v. g. si facta à procuratore excedente limites mandati, si facta patrono Laico contempto &c. Tond. loc. cit. à n. 7. Card. Luca. de benef. disc. 35. n. 3. & d. 36. n. 3. & d. 22. n. 4. Illud quoque notari potest, quòd ait idem Tond. p. 1. c. 13. n. 17. in Gallia tria copulativè concurrere

debere ad hoc, ut beneficium resignatum vacet per obitum resignantis. primum, quòd non fuerit facta publicatio resignationis (quam ibi sufficit fieri intra triennium vivo resignante) secundum, quòd non sit capta possessio beneficii resignati. tertium: quòd resignans post 6. menses in curia, vel post unum mensem extra Curiam mortuus fuerit, & non tantum mortuus fuerit, sed etiam tempore mortis adhuc fuerit in possessione, ita ut si unum ex his tribus deficiat, beneficium non vacet per obitum, sed per resignationem. citat pro hoc Peleum. in Commentar. Analyt. c. 32. nu. 37. Gomef. ad reg. de public. q. 15.

Quæstio 34. Mors, ex qua inducitur vacatio, qualiter in supplicatione exprimitur & narretur, & narrata justificanda?

1. Respondeo ad primum: de hoc dictum satis in q. 2. hujus. §. ubi quærebatur, quid veniat nomine mortis.

2. Respondeo ad secundum primò: dum vacatio per obitum inducta & narrata, & sic provisio Apostolica facta ex hujusmodi causâ, probandus est hic obitus per provisum, qui illum narravit, & in eo se fundat; si non etiam notorius sit, nec detur quis, qui eum in dubium revocet. Lott. l. 3. q. 10. n. 37.

3. Respondeo ad secundum secundò: si narrativa obitus consideretur simpliciter, & non implicet præjudicium alterius, quàm illius, qui narravit & supponitur defunctus (cùm hujus reputeretur præjudicium levissimum; quia ubicunque is compareat, non defunctus recipit seu retinet beneficium suum, collatioque nulla est. Gonz. gl. 11. n. 99. Lott. loc. cit. nu. 38.) sufficit semiplena probatio per tamam, & vocem publicam juxta doctrinam Bart. in l. 2. §. si dubitetur. num. 3. ff. quemad. testam. aperiat. Gonz. loc. cit. nu. 39. juxta dicta supra in q. qualiter probanda vacatio in genere.

4. Tertio: si vera narrativa obitus implicet præjudicium alterius, uti id contingit, ubi non simpliciter stringit modum vacationis, sed cum adjuncto aut temporis, aut loci, aut personæ, unde resultat reservatio in grave præjudicium inferioris collaris, & provisum ab eo (quippe qui privandus est consilio de reservatione) exigitur plena & conclusiva probatio obitus juxta doctrinam Bart. loc. cit. n. 2. Lott. n. 40. Gonz. loc. cit. n. 100. vide dicta superius, ubi de probanda vacatione pro certo mense in ordine ad reservationem, ubi etiam ex eodem Gonz. qualiter hæc limitanda.

5. Respondeo tertio: plenè probatur obitus ex confessione partis nixæ, seu venientis ex eadem vacatione, juxta regulam leg. cum precum. c. de liberal. caus. Lott. ibid. q. 10. nu. 42. Etiam si confessio deduceretur ex titulo inutili. Lott. n. 43. citans Rot. decis. 117. n. 2. p. 1. recent. Item ex instrumento possessionis adeptæ. Lott. n. 44. citans Rot. decis. 605. n. 6. p. 2. Item ex actis publicis, puta libro Parochi. (idem est de libro hospitalis. Lott. n. 46. citans pro hoc Seraph. decis. 1456. n. 2. Farinac. fragment. p. 2. n. 336.) in quo consueverunt annotari nomina defunctorum. Lott. n. 45. citans Mand. ad reg. 18. q. 10. n. 4. Rebuff. ad reg. constitut. 10. 2. ad reg. h. p. rismi & sepult. a. 1. gl. 4. Greg. decis. 78. n. 2. &c. modò tamen partita de libro hujusmodi sit formiter extracta, id est, prout jacet, ne aliàs reputeretur simplex fides. Lott. cit. n. 46. citans Gregor. decis. 319. nu. 5. Bellam. in addit. ibid. &c. Et modò formiter recogni-